

HUSHÅLLENS TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Roine Vestman¹

¹Nationalekonomiska institutionen (SU)

SNS/SHoF Finanspanel, 12 juni 2024

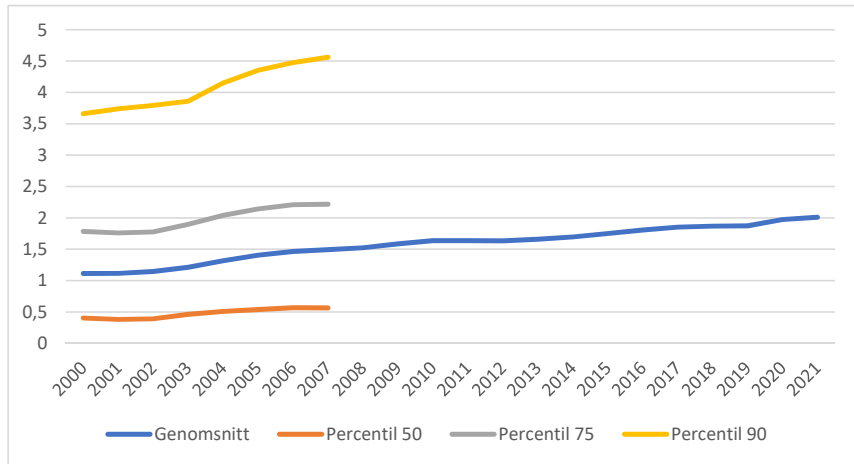
Framställning till riksdagen
2018/19:RB4

Statistik över hushållens tillgångar och
skulder

*Riksbanken anser att detaljerade uppgifter om hushållens tillgångar och skulder väsentligt skulle stödja en fördjupad finansiell analys och stärka Riksbankens och Finansinspektionens möjligheter att **motverka finansiell instabilitet**. Genom analys baserad på mikrodata om hushållens tillgångar och skulder ges Riksbanken bättre möjligheter att bedriva en **väl avvägd penningpolitik** och Finansinspektionen bättre möjligheter att **utvärdera effekter av olika makrotillsynsåtgärder**. Även andra myndigheter skulle få ett nödvändigt stöd i de uppdrag som har bäring på den samhällsekonomiska utvecklingen.*

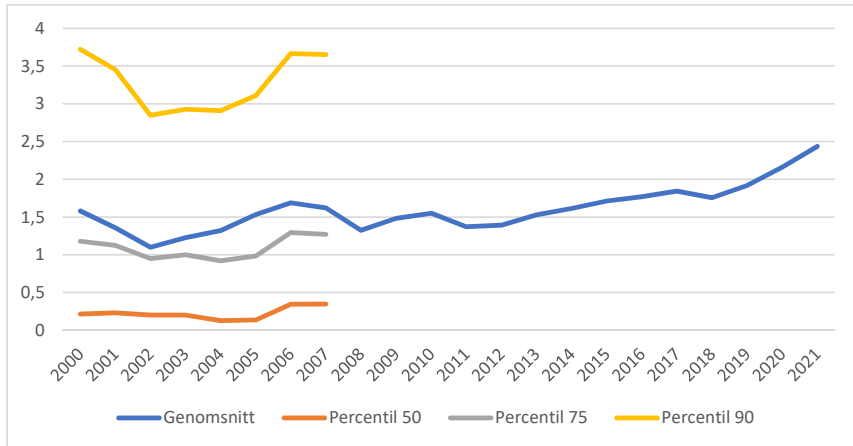
UTVECKLING ÖVER TID AV SKULDER (SKULDKVOTEN)

ANDEL AV ÅRSINKOMST

UTVECKLING ÖVER TID AV LIKVIDA SPARBUFFERTAR

ANDEL AV ÅRSINKOMST

“EN NY STATISTIK ÖVER HUSHÅLLENS TILLGÅNGAR OCH SKULDER”

SOU 2022:51

Uppgifter om:

- ▶ sparande i likvida finansiella tillgångar*: bankkonto, fonder, noterade aktier,
- ▶ bostadsrätter baserat på nytt bostadsrättsregister (+fastigheter och bilar),
- ▶ konsumtionslån* och bostadslån (låneavtal),
- ▶ pensionssparande motsvarande minPension (försäkringsavtal),
- ▶ (aktier och andelar i onoterade företag).

Juridiska förutsättningar:

- ▶ Förslaget inmappat i existerande lagstiftning: SCB producerar.
- ▶ Kretsen av användare begränsad till analytiker på FI och Riksbanken samt nuvarande användare av registerdata (forskare, Finansdepartementet).
- ▶ Endast anonymiserade datamaterial.

*) Kvartalsfrekvens.

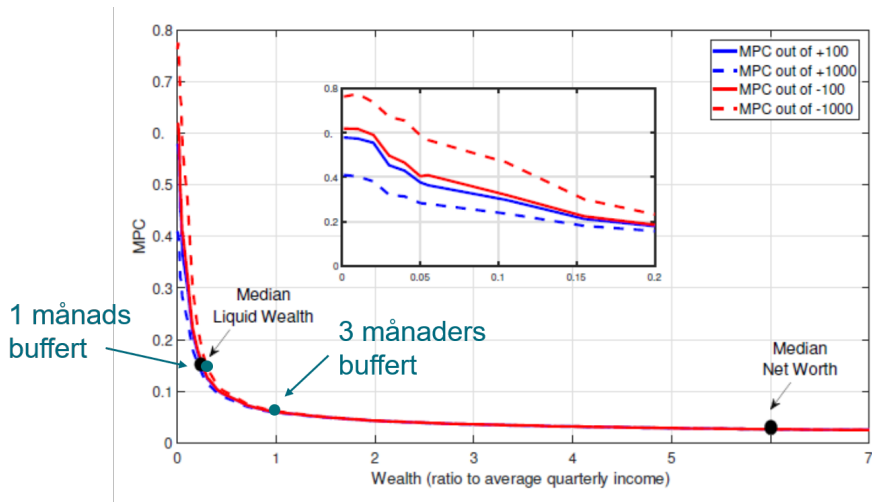
- ▶ Penningpolitiken.
- ▶ Finansiell stabilitet.
- ▶ Finanspolitik.
- ▶ Forskning.

FÖRSTE VICE RIKSBANKSCHEF ANNA BREMAN, PENNINGPOLITISKA PROTOKOLLET I JUNI 2023

Det andra jag vill lyfta fram angående de penningpolitiska avvägningarna är att det är problematiskt att många hushåll och företag verkar vänta sig att styrräntan snart ska sänkas. Låt mig förklara varför. Vi vet att hushållens sparande var högt under pandemin. **Det pandemi-relaterade sparandet kan ha använts för att upprätthålla konsumtion, och motverkat åtstramningen av penningpolitiken. Nu tyder data på att inflödet av nya pengar på sparkonto har minskat, men hushållens totala medel på sparkonto, är fortfarande mycket högt.**¹ [...] Paradoxalt nog kan förväntningar om räntesänkningar i närtid innebära att vi måste höja styrräntan mer, och hålla den hög under en längre tid, än vad vi annars hade behövt.

¹Hur viktig denna effekt kan vara är svårt att analysera då vi inte har statistik över hushållens skulder och tillgångar på hushållsnivå (se sidan 47 i Finansiell stabilitetsrapport, 2023:1, Sveriges riksbank).

KONSUMTIONSKÄNSLIGHETEN (MPC) ÄR KRAFTIGT ICKE-LINJÄR I LIKVIDA TILLGÅNGAR

- ▶ Ett hushåll med 1 månads sparbuffert tillför lika mycket risk till ekonomin som två hushåll med 3 månaders sparbuffert.

Utvärdering av bolånetagarbaserade makrotillsynsåtgärder

- ▶ Tränger bolånetak och amorteringskrav undan buffersparande?
Motstridiga resultat från Norge och Nederländerna.
- ▶ Har föräldrars finansiella situation ökat i betydelse för ungas boende?

Early warning indicators

- ▶ Andel hushåll med **rörlig ränta**, högre **skuldkvot** än X% och **likvida tillgångar** lägre än Y%, osv.
- ▶ Lånespiraler (konsumentskydd).

Smala och träffsäkra stöd

- ▶ Startlån. Definition av “förstagångsköpare” .
- ▶ Fakta-baserad utformning av stöd till pensionärer.
- ▶ Bättre möjligheter att koordinera finans- och penningpolitiken.